

Riktlinje för specialkost och individuellt anpassad kost inom grundskola/förskola i Tyresö kommun

Beslutsdatum	2021-01-01	Dokumenttyp	Riktlinje
Beslutad av	Therese Gyllander	Dokumentägare	Therese Gyllander
Diarienummer		Giltighetstid	Tills vidare

Innehållsförteckning

1	Riktlinjer för specialkost inom grundskola/förskola i Tyresö kommun ...	3
2	Riktlinjer för individuellt anpassade måltider i Tyresö kommun.	4
2.1	Anpassningar vid NPF (Neuropsykiatriska Funktionsnedsättningar) .	4
2.2	Dialogmöten.....	4
2.3	Skolmaten	4
2.4	Uppföljning	5
2.5	Anpassningar av religiösa skäl	5
2.6	Anpassningar av etiska och övriga skäl, inklusive vegankost.....	5
3	Runt om måltiden, planering, intyg, logistik	5
3.1	Läkarintyg/journalutdrag.....	5
3.2	Specialkost för pedagoger och andra vuxna	6
4	Indragen rätt till specialkost och/eller anpassad måltid	6

1 Riktlinjer för specialkost inom grundskola/förskola i Tyresö kommun

I skollagen från 2011 (paragraf 10) står det att kommunen ska erbjuda alla elever i grundskolan en kostnadsfri och näringsriktig måltid.

Denna riktlinje är en instruktion för hur Tyresö kommun har beslutat att hantera detta. Den följer branschriktlinjerna gällande specialkost och anpassad kost. (se Kost och näringsnationella rekommendationer för specialkost och anpassade måltider i förskola och skola). Skolor och förskolor har krav på sig att erbjuda en näringsriktig och kostnadsfri skollunch även i de fall som de övriga lunchalternativen inte kan tillgodoses av eleven. Rutiner för hantering av specialkost har tagits fram för att tydliggöra för alla berörda vad som krävs för att säkra hanteringen av mat vid de måltider som serveras inom förskolan och skolan.

Alla barn och elever som har ett behov av annan mat än den som serveras av medicinska skäl enligt den ordinarie matsedeln har rätt att få specialkost. Exempel på medicinska skäl till specialkost är: matallergier, laktosintolerans, celiaki, kontaktallergi, korsreaktioner och icke-allergiska överkänslighetsreaktioner.

Vid lindrig överkänslighet räcker det med att plocka bort det aktuella livsmedlet från tallriken, exempelvis om barnet blir röd om munnen. Livsmedlet behöver inte ersättas med annan produkt.

För specifika rekommendationer hänvisas till kost och närings nationella rekommendationer.

2 Riktlinjer för individuellt anpassade måltider i Tyresö kommun.

Till kategorin anpassade måltider hör behov av mat- och måltidsanpassningar för barn/elever som på grund av fysiska, sensoriska, kognitiva eller utvecklingsbetingade funktionsnedsättningar har svårigheter att äta och/eller delta i den ordinarie måltiden. Detta inkluderar neuropsykiatriska nedsättningar (NPF).

Kategorin omfattar också andra kostavvikelser, grundade i exempelvis etiska ställningstaganden och religion.

I Tyresö kommuns skolmatsalar erbjuder vi varje dag ett alternativ som är vegetarisk mat och alla barn har möjlighet att välja den som ett alternativ till den andra rätten.

2.1 Anpassningar vid NPF (Neuropsykiatriska Funktionsnedsättningar)

I förskolan kan rektor med föräldrars samtycke ta kontakt med barnhälsovården för samverkan och dialog. Om detta resulterar i någon typ av anpassad kost ska detta definieras i ett intyg från barnhälsovården som lämnas till köket.

I skolan är det rektor som med stöd av den medicinska elevhälsans insats ansvarar för bedömningen av vilka behov eleven har för att klara skolgång och uppsatta mål.

Genom regelbundna dialogmöten mellan föräldrar, elevhälsa och rektor samt i slutändan måltidspersonal säkerställs ett kontinuerligt utbyte kring matgästens behov. Detta för att säkerställa att barnet/eleven ska få så varierad och näringsriktig måltid som möjligt. Målet är att på sikt utöka variationen i kosten förslagsvis genom utgångspunkt i den befintliga matsedeln.

2.2 Dialogmöten

- Vårdnadshavare eller pedagog uppmärksammar att eleven är selektiv i matintaget, vilket orsakar ett problem för eleven.
- Vårdnadshavare, pedagog och elev träffas och identifierar problemet, vilket dokumenteras på blanketten ”Blankett för specialkost i skola”
- Pedagogen lämnar ärendet till Elevhälsoteamet eller skolsköterska för beslut
- Skolledning/ansvarig pedagog meddelar vårdnadshavare beslutet
- Beslutet lämnas till köket

2.3 Skolmaten

I köken i Tyresö kommun lagas då max två rätter utöver den ordinarie maten. Vilka rätter som serveras kan skilja sig lite mellan de olika köken.

Det ska finnas en lista i köket på de elever som har behov av anpassad kost. Dessa ska prickas av företrädesvis av medföljande pedagog.

Utgångspunkten ska alltid vara att eleven ska äta det som serveras varje dag i så stor utsträckning som möjligt. Salladsbuffé, smörgåsfett, bröd och dryck finns alltid tillgängligt i våra skolmatsalar. Eleven ska ta delar av sin mat i buffén i första hand och komplettera med anpassad mat från köket.

Elever med tugg- och sväljproblem som är i behov av konsistensanpassad kost erbjuds även detta efter dialogmöte.

2.4 Uppföljning

Pedagogen bokar uppföljningsmöte med vårdnadshavare och elev, där man utvärderar och återkopplar till Elevhälsoteamet. Vid förändring ska köket få ett nytt beslut om förändringen.

Pedagogen ansvarar för att det sker fortlöpande utvärderingar som återkopplas till Elevhälsoteamet samt köket.

2.5 Anpassningar av religiösa skäl

Ett vegetariskt alternativ räknas som en fullgod anpassad måltid vid religiösa skäl.

I förskolan ska det vegetariska alternativet likna huvudrätten.

2.6 Anpassningar av etiska och övriga skäl, inklusive vegankost

Vegansk måltid ska erbjudas om det finns intyg från vårdnadshavare. Det är vårdnadshavarens ansvar att komplettera maten med kosttillskott för att säkerställa ett tillräckligt näringsintag. Eftersom det saknas godkända kosttillskott för barn under 3 år avråder vi från att servera dessa barn vegankost.

3 Runt om måltiden, planering, intyg, logistik

- Tydlig uppmärkning av rätter och måltidskomponenter ska finnas
- Placering av maträtterna i serveringsdisken ska göras med utgångspunkt för att undvika kontaminering
- Elever med svåra allergier ska avrådas från att ta mat från flervalssbuffé

3.1 Läkarintyg/journalutdrag

Läkarintyg önskas vid all matallergi men ska begäras vid följande diagnoser:

- Svår matallergi med akut allergisk reaktion
- Funktionsnedsättande matallergi

- Multiallergi
- Luftburen allergi
- Celiaki

Läkarintygen bör förnyas varje år. Undantag är diagnosticerad celiaki då detta är en livslång sjukdom.

I samtliga fall där en eller annan måltidsanpassning behövs krävs en ifylld specialkostblankett underskriven av målsman som tillsammans med ev läkarintyg ska lämnas till rektor samt köket på skolan/förskolan vid terminsstart. Detta för att säkerställa att vi kan erbjuda barnen säkra och trygga måltider. Intyget ska innehålla information om orsak och vad symptomen är om barnet/eleven skulle få i sig av fel mat.

Under den tid barnet/eleven är under utredning ska önskad specialkost/måltidsanpassning erbjudas.

3.2 Specialkost för pedagoger och andra vuxna

Om det ingår i den vuxnes tjänst att delta i måltider ska specialkost erbjudas på samma villkor som för barnen/eleverna om den specialkosten redan finns bland något av barnen. Annars erbjuds inte specialkost till vuxna. Läkarintyg ska lämnas även från den vuxna.

Om pedagog har specialkost är det endast vid lunchen som specialkosten tillhandahålls. Inte vid frukost eller mellanmål.

4 Indragen rätt till specialkost och/eller anpassad måltid

Om en elev under två veckors tid inte gjort anspråk på överenskommen specialkost eller måltidsanpassning, utan att frånvaro meddelats, ska tillhandahållandet av specialkosten upphöra.

I samband med detta ska köket informera vårdnadshavare och rektor/ansvarig pedagog om den vidtagna åtgärden.

Efter dialogmöte kan specialkost/måltidsanpassning åter bli aktuell.